

અગ્રતા-૯

પ્રસ્તાવના:

માન. અધ્યક્ષશ્રી,

આપણો દેશ ભારત, કૃષિપ્રધાન દેશ છે, જેમાં આપણું રાજ્ય ડેરી ઉદ્યોગમાં અગ્રેસર હોઇ પશુપાલન વ્યવસાય ખુબ જ વિકસિત થઇ રહેલ છે. રાજ્યના પશુધનની ઉત્પાદકતા જળવાઇ રહે અને તેના થકી આપણા પશુપાલકોનો આર્થિક વિકાસ અવિરત રહે તે માટે પશુધનની તંદુરસ્તીની ચિંતા કેન્દ્ર અને રાજ્યની આ ડબલ એન્જીન સરકાર કરી રહી છે.

માન. અધ્યક્ષશ્રી,

ગાય-બેંસ વર્ગના પશુઓમાં ખરવા-મોવાસા, બ્રુસેલોસિસ(ચેપી ગર્ભપાત), હડકવા, ગળસુંઢો, લમ્પી રક્તિન ડીસીઝ, થાઇલેરીયોસિસ તથા ઘેટાં-બકરાઓમાં શીપ-પોક્સ(માતાનો રોગ), ગોટ-પોક્સ, પી.પી.આર., આંત્રવિષજવર જેવા વિવિધ વાયરલ અને બેક્ટેરિયલ રોગો જેવા મળતાં હોય છે. જેની અસર પશુના દૂધ ઉત્પાદન, ગર્ભધારણ દર અને કાર્યક્ષમતા પર થતી હોઇ કે પશુનું મૃત્યુ થતુ હોઇ ખેડૂતોને આર્થિક નુકસાન વેઠવાનો વારો આવે છે.

આવા, પશુપાલક માટે આર્થિક રીતે નુકસાનકારક અને જીવલેણ ચેપી રોગોના અટકાવ અને નિયંત્રણ માટે રાજ્ય સરકાર દર વર્ષે વિવિધ રસીકરણ ઝુંબેશ સમયસર હાથ ધરે છે. જેમાં ખરવા-મોવાસા, બ્રુસેલોસિસ, પીપીઆર વગેરે રોગ અટકાવ રસીકરણનું અમલીકરણ અગાઉ ૬૦% કેન્દ્ર સરકારના અને ૪૦% રાજ્ય સરકારના આર્થિક સહયોગ પ્રમાણેની સંયુક્ત યોજનાથી કરવામાં આવતું હતું.

માન. અધ્યક્ષશ્રી,

આપણા દેશના લોકલાડીલા માનનીય વડાપ્રધાનશ્રીના વરદ હસ્તે વર્ષ ૨૦૧૯ થી સમગ્ર દેશમાં નેશનલ એનીમલ ડીસીઝ કંટ્રોલ પ્રોગ્રામ કાર્યાન્વિત કરી રાજ્યના પશુધનને ખરવા-મોવાસા, બ્રુસેલોસિસ રોગોથી રક્ષિત કરવા માટે રસીકરણનો થતો સંપુર્ણ ખર્ચ (૧૦૦%) કેન્દ્ર સરકાર ઉઠાવે છે. આ ઉપરાંત ઘેટાં-બકરામાં થતા પીપીઆર રોગ અટકાવ માટે પણ રસીકરણનો થતો સંપુર્ણ ખર્ચ (૧૦૦%) કેન્દ્ર સરકાર ઉઠાવે છે.

માન. અધ્યક્ષશ્રી,

વધુમાં ભારત સરકારશ્રીના લાઇવસ્ટોક હેલ્થ એન્ડ ડીસીઝ કંટ્રોલ પ્રોગ્રામ તળે અન્ય આર્થિક મહત્વ ધરાવતા રોગોના નિયંત્રણ માટે કેન્દ્ર સરકારના ૬૦% અને રાજ્ય સરકારના ૪૦% અનુદાનથી હડકવા, ગળચુઢો, લમ્પી રક્કીન ડીસીઝ, થાઇલેરીયોસીસ તથા ઘેટાં-બકરાઓમાં શીપ-પોક્સ અને આંત્રવિષજવર તથા પક્ષીઓમાં રોગ અટકાવની કામગીરી પશુપાલન પ્રભાગ ઢ્ઢારા કરવામાં આવે છે.

અગ્રતા-૯

પ્રશ્ન-૧: પાટણ જિલ્લામાં તાલુકાવાર કેટલા પશુઓમાં રસીકરણ કરવામાં આવ્યું?

જવાબ: માન. અધ્યક્ષશ્રી

માન. સભ્યશ્રીના પહેલા પ્રશ્નના જવાબમાં જણાવું તો પ્રસ્તાવના

આપણું રાજ્ય ડેરી ઉદ્યોગમાં અગ્રેસર હોઇ પશુપાલન વ્યવસાય ખુબ જ વિકસિત થઇ રહેલ છે. રાજ્યના પશુધનની ઉત્પાદકતા જળવાઇ રહે અને તેના થકી આપણા પશુપાલકોનો આર્થિક વિકાસ અવિરત રહે તે માટે પશુધનની તંદુરસ્તીની ચિંતા કેન્દ્ર અને રાજ્યની આ ડબલ એન્જીન સરકાર કરી રહી છે.

માન. અધ્યક્ષશ્રી

આપણા દેશના લોકલાડીલા માનનીય વડાપ્રધાનશ્રીના વરદ હસ્તે વર્ષ ૨૦૧૯ થી સમગ્ર દેશમાં **નેશનલ એનીમલ ડીસીઝ કંટ્રોલ પ્રોગ્રામ** કાર્યાન્વિત કરી રાજ્યના ગાય/ભેંસને થતા **ખરવા-મોવાસા અને બ્રુસેલ્લોસીસ રોગોથી** રક્ષિત કરવા તેમજ **ઘેટાં-બકરામાં થતા પીપીઆર રોગ અટકાવવા** માટે વિનામૂલ્યે **રસીકરણ કરવામાં આવે છે. જેનો સંપુર્ણ ખર્ચ (૧૦૦%) કેંદ્ર સરકાર ઉઠાવે છે.**

પાટણ જિલ્લામાં તાલુકાવાર કેટલા પશુઓમાં રસીકરણ કરવામાં આવ્યું તે અંગેની વિગતો જણાવું તો...

તાલુકાનું નામ	રસીકરણ
પાટણ	૯૯ હજાર ૩૨૯
સરસ્વતી	૧ લાખ ૬૦ હજાર ૨૭૨
સિદ્ધપુર	૯૮ હજાર ૩૫૮
ચાણરમા	૭૫ હજાર ૭૪૩
હારીજ	૭૪ હજાર ૮૬૬
સમી	૪૩ હજાર ૯૧૫
શંખેશ્વર	૪૧ હજાર ૭૮૭
રાધનપુર	૭૮ હજાર ૭૫૨
સાંતલપુર	૭૭ હજાર ૩૩૫
કુલ	૭ લાખ ૫૦ હજાર ૩૫૭

આમ છેલ્લા એક વર્ષમાં પાટણ જિલ્લામાં તાલુકાવાર કુલ- ૭,૫૦,૩૫૭ પશુઓને રસીકરણ કરવામાં આવ્યું.

અગ્રતા -૯

પ્રશ્ન : પશુઓમાં રસીકરણ કરવાથી શું ફાયદાઓ થાય છે ?

જવાબ : માન.અધ્યક્ષશ્રી, માન. સભ્યશ્રીના પ્રશ્નના જવાબમાં રસીકરણથી થતા ફાયદા અંગે વાત કરું તો....

પ્રસ્તાવના

ગાય-ભેંસ વર્ગના પશુઓમાં ખરવા-મોવાસા, બ્રુસેલોસિસ(ચેપી ગર્ભપાત), હડકવા, ગળસૂંઢો, લમ્પી રકીન ડીસીઝ, થાઇલેરીયોસીસ તથા ઘેટાં-બકરાઓમાં શીપ-પોક્સ(માતાનો રોગ), ગોટ-પોક્સ, પી.પી.આર., આંત્રવિષજવર જેવા વિવિધ વાયરલ અને બેક્ટેરિયલ રોગો જેવા મળતાં હોય છે. જેની અસર પશુના દૂધ ઉત્પાદન, ગર્ભધારણ દર અને કાર્યક્ષમતા પર થતી હોય છે.

માન. અધ્યક્ષશ્રી

- પશુઓમાં ઘણા રોગો વાયરસ અને સૂક્ષ્મજીવાણુઓથી થતા હોય છે. આવા રોગો ચેપી હોઈ એક પશુમાંથી બીજા પશુમાં ફેલાય છે. આ પૈકીના વાયરસથી થતા રોગોની કોઈ સીધી સારવાર નથી. ફક્ત રસીકરણ દ્વારા જ આવા રોગનો થતો ફેલાવો અટકાવી શકાય છે.
- પશુઓમાં ગળસૂંઢો, ગાંઠિયો તાવ, ખરવા-મોવાસા, આંત્ર વિષજવર, થાઇલેરીયાસીસ, હડકવા અને પી.પી.આરના રોગ વિરોધી રસીકરણ કરવાથી પશુઓમાં ચેપી રોગચાળાના ફેલાવો થતો નથી.
- રોગચાળો ન ફેલાવાના કારણે પશુઓનું દૂધ ઉત્પાદન જળવાઈ રહેતા સરવાળે પશુપાલકોની આવક જળવાય રહે છે.
- પશુઓમાં રોગચાળાથી થતા મૃત્યુના કારણે પશુપાલકોને થતું આર્થિક નુકસાન અટકે છે અને રોગચાળો ન ફેલાવાના કારણે સારવાર ખર્ચમાં ઘટાડો થાય છે.

અગ્રતા -૯

પ્રશ્ન: પશુઓમાં અલગ અલગ કયા-કયા ચેપી રોગો કઈ કઈ ઋતુઓમાં જોવા મળે છે?

જવાબ: માન. અધ્યક્ષશ્રી

પશુઓમાં અલગ અલગ કયા-કયા ચેપી રોગો કઈ કઈ ઋતુઓમાં જોવા મળે છે તે અંગે વાત કરૂંતો...

ચેપી રોગનું નામ	કઈ ઋતુમાં જોવા મળે છે તેનું નામ
ગળસુંઢો	ચોમાસામાં
ગાંઠીચો તાવ	ચોમાસામાં
ખરવા-મોંવાસા	શિયાળામાં
આંત્રવિષજ્વર	શિયાળામાં
પી. પી. આર	શિયાળામાં
હડકવા	હડકાયું કુતરુ કરડે પછી
બ્રુસેલોસીસ	વર્ષમાં ગમે ત્યારે

અગ્રતા -૯

પ્રશ્ન : છેલ્લા એક વર્ષમાં પાટણ જિલ્લામાં પશુ વર્ગવાર કેટલા પશુઓમાં રસીકરણ કરવામાં આવ્યું ?

જવાબ: માન. અધ્યક્ષશ્રી

છેલ્લા એક વર્ષમાં પાટણ જિલ્લામાં પશુ વર્ગવાર કેટલા પશુઓમાં રસીકરણ કરવામાં તે અંગે જણાવું તો....

પશુનો વર્ગ	રસીકરણ
ગાય વર્ગ	૨ લાખ ૧૩ હજાર ૭૩૧
ભેંસ વર્ગ	૫ લાખ ૨૯ હજાર ૪૭૭
ઘોડા વર્ગ	૨
ઘેટા વર્ગ	૪ હજાર ૫૪૨
બકરા વર્ગ	૨ હજાર ૩૩૦
અન્ય વર્ગ	૨૩૨
કુલ	૭ લાખ ૫૦ હજાર ૩૫૭